

Wyniki urzędowej kontroli pasz w Polsce w 2013 roku.

lek. wet. Marta Koncewicz-Jarząb
Główny Inspektorat Weterynarii
Warszawa, 22 maja 2014 roku

Średnia roczna produkcja w EU:

- 300 mln ton zbóż
- 28 mln ton ziaren roślin oleistych

Import do UE:

- 10-15 mln ton zbóż
- 15 mln ton ziaren roślin oleistych
- 35 mln ton materiałów paszowych

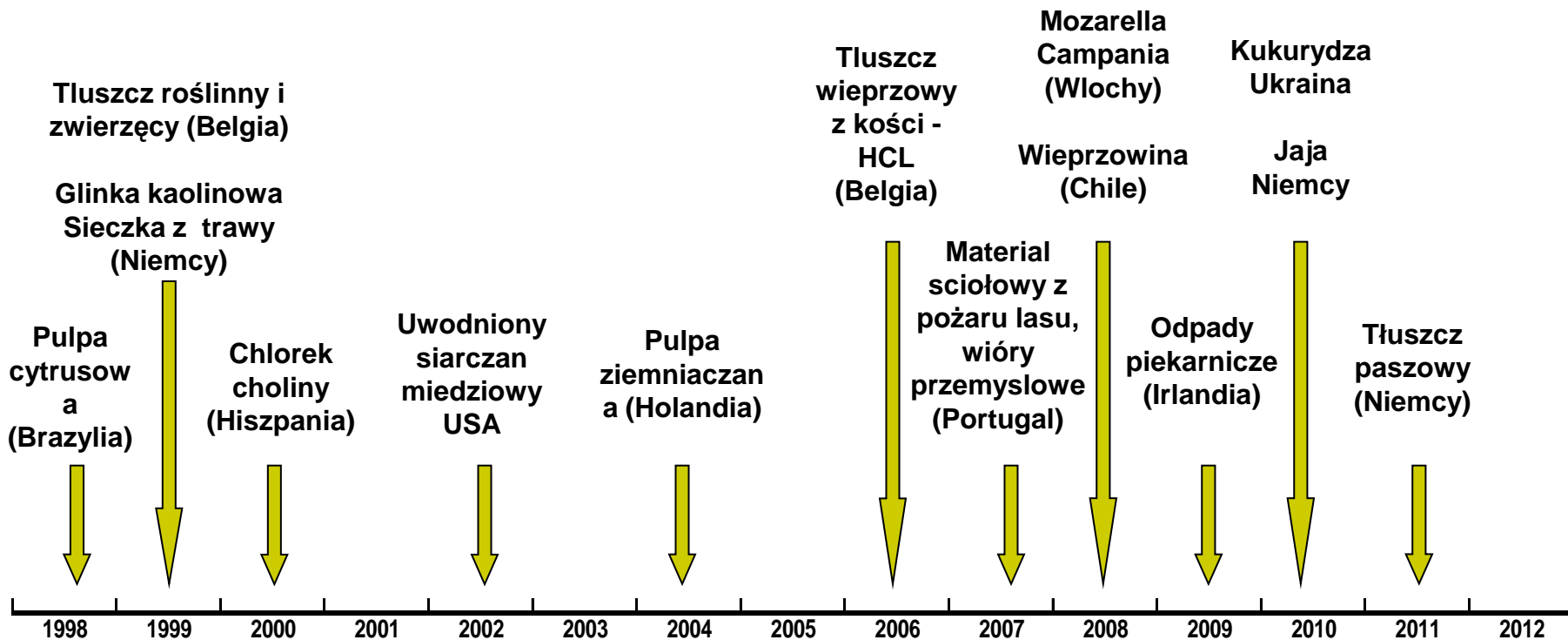
Export z UE

- około 20 mln ton zbóż (K3)

* COCERAL - the European Association representing the trade with cereals, oilseeds, feedstuffs, oils and fats, olive oil and agro-supply

Kalendarium - DIOKSYNY

Przypadki kontaminacji materiałów paszowych w UE

- **1998: pelety pulpy cytrusowej z Brazylii**

źródło: użycie skażonego wodorotlenku wapnia powstałego w trakcie produkcji acetyleny

- **1999: incydent dioksynowy w Belgii**

źródło: użycie oleju roślinnego i zwierzęcego zmieszanego z olejem transformatorowym zawierającym PCB

- **1999: glina kaolinowa w Niemczech**

źródło: skażenie pochodzenia geologicznego

- **1999: sieczka z trawy w Niemczech**

źródło: odpady jako materiał opałowy w procesie suszenia

Przypadki kontaminacji materiałów paszowych w UE

- **2000: chlorek choliny z Hiszpanii**

źródło: trociny z drewna konserwowanego pentachlorophenolem

- **2002: uwodniony siarczan miedziowy z USA**

źródło: produkcja kwasu alginowego w procesie termicznym z wykorzystaniem związków chloru i miedzi

- **2004: pulpa ziemniaczana – glina kaolinowa w Holandii**

źródło: użycie gliny kaolinowej w procesie sortowania ziemniaków

- **2006: tłuszcz wieprzowy z Belgii**

źródło: kwas solny użyty w produkcji żelatyny z kości wieprzowych

Przypadki kontaminacji materiałów paszowych w UE

- **2007 kontaminacja jaj i mięsa drobiowego w Portugalii**

źródło: wykorzystanie jako ściółki wiorów oraz popiołu ze spalonego drewna po pożarze lasu

- **2008 wieprzowina z Chile**

źródło: tlenek cynku z filtrów przemysłowych użyty jako dodatek paszowy

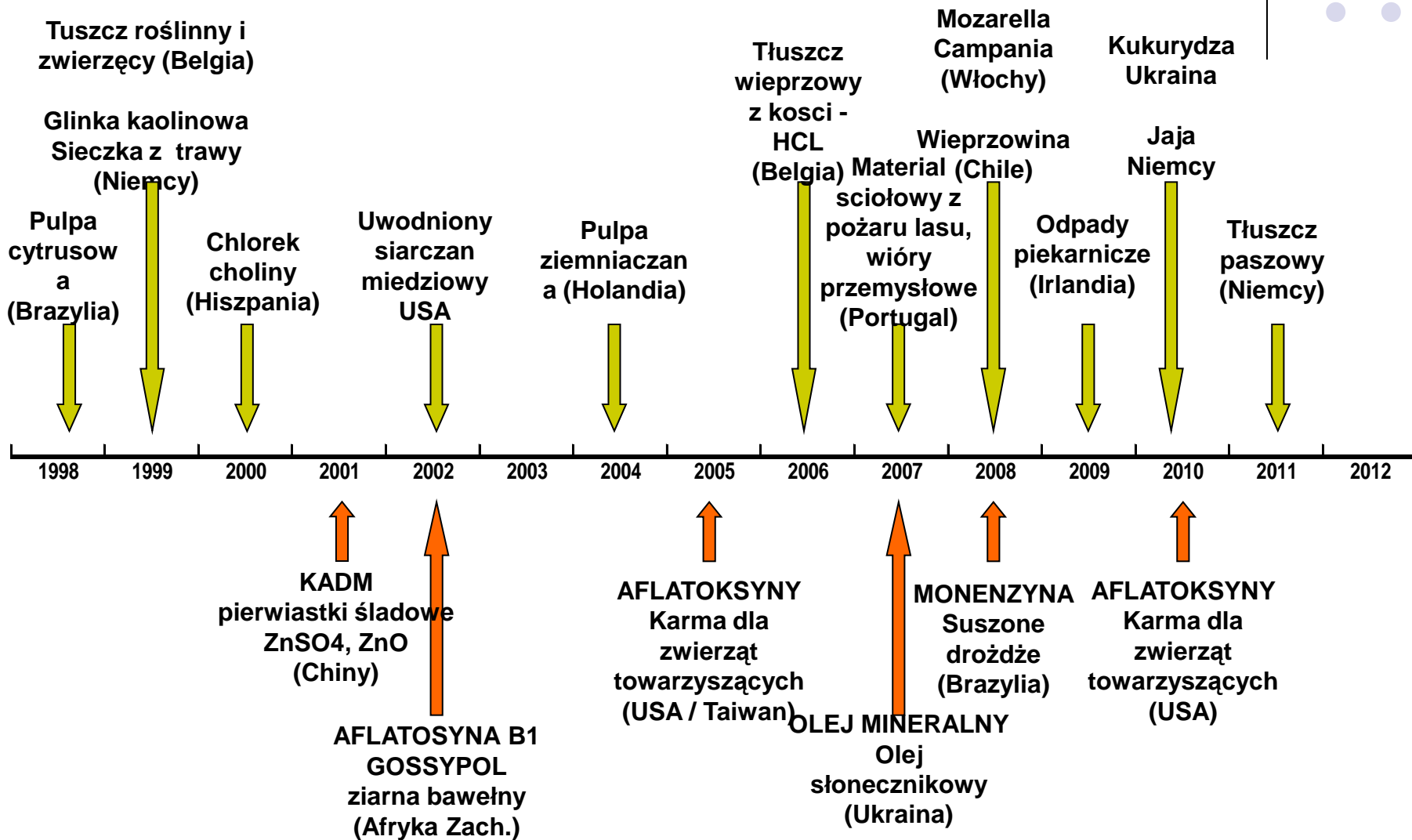
- **2009 wieprzowina/wołowina z Irlandii**

źródło: suszone odpady piekarnicze → proces bezpośredniego suszenia → olej transformatorowy użyty jako paliwo (PCBs)

- **2010/2011 tłuszcz paszowy w Niemczech**

źródło: zmieszanie ze skażonymi kwasami tłuszczowymi powstałymi w produkcji bio-paliw (biodiesel)

Kalendarium – inne sensacje...

Powiadomienie w systemie RASFF o
niezgodnościach stwierdzonych w
wyprodukowanych w Polsce materiałach
paszowych

**DIOKSYNY W PULPIE
JABŁKOWEJ I WYSŁODKACH
BURACZANYCH**

dochodzenie w toku...

Organy Inspekcji Weterynaryjnej sprawują nadzór nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz i pasz leczniczych.

W roku 2014 mija 10 lat od wprowadzenia urzędowej kontroli pasz zgodnie z przepisami i wytycznymi UE, oraz wprowadzenia zakazu stosowania mączek mięsno-kostnych w żywieniu zwierząt gospodarskich.

Kontroli podlegają wszystkie pasze produkowane w kraju lub sprowadzane z zagranicy.

Żadna pasza i żaden podmiot nie mogą być wyłączone spod kontroli.

Kontrola urzędowa powinna obejmować wszystkie etapy procesu produkcyjnego.

Liczba podmiotów objętych nadzorem w 2013 roku:

592 002

w tym:

1 166 zatwierdzonych

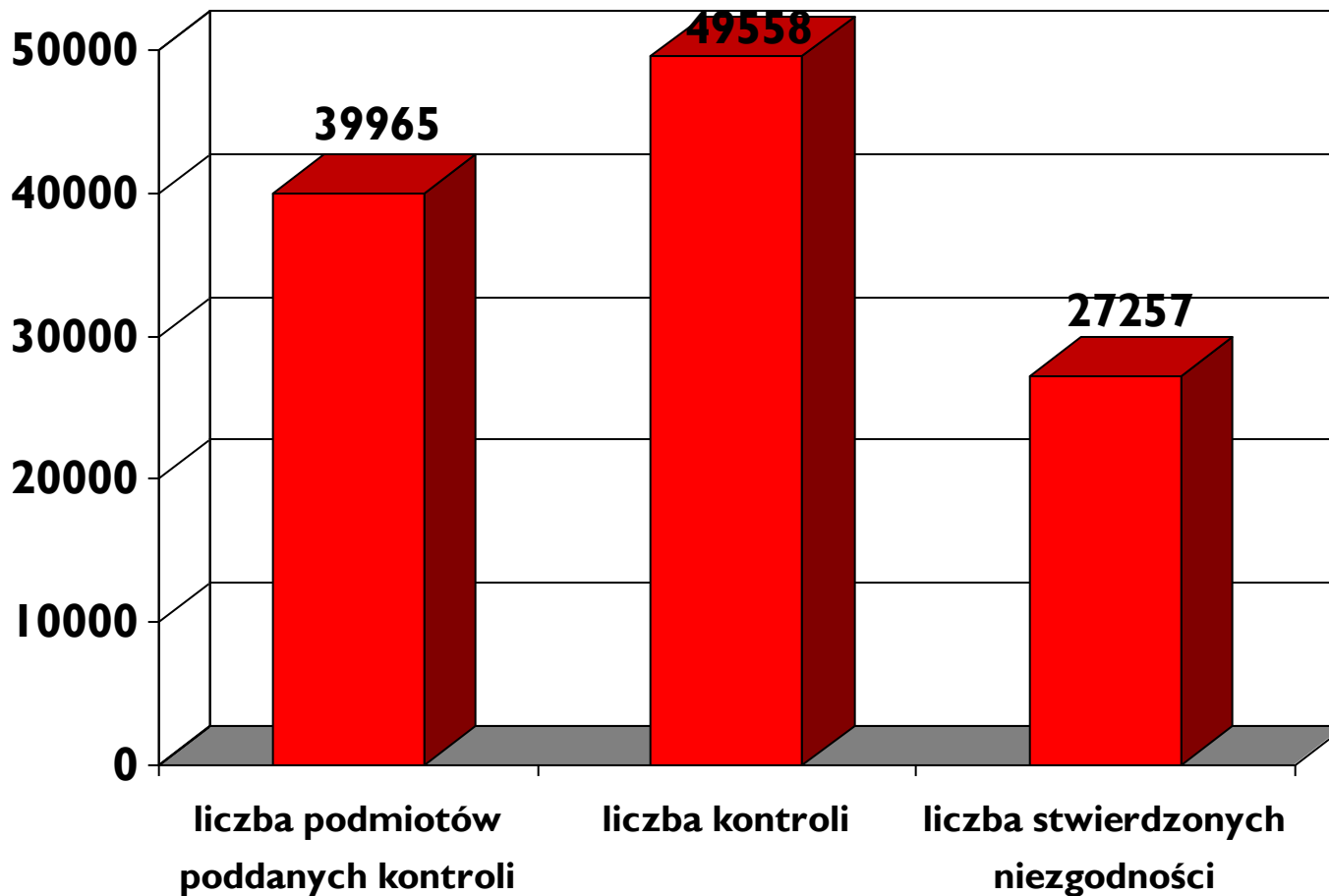
590 836 zarejestrowanych

w roku 2010 wdrożono nowy system Rejestr Podmiotów
Paszowych (RPP) – prowadzony online, dostępny na
stronach GIW

od 2014 roku nowy system raportowania wyników
realizacji PUKP – prowadzony online

Urzędowe kontrole podmiotów sektora paszowego w roku 2013

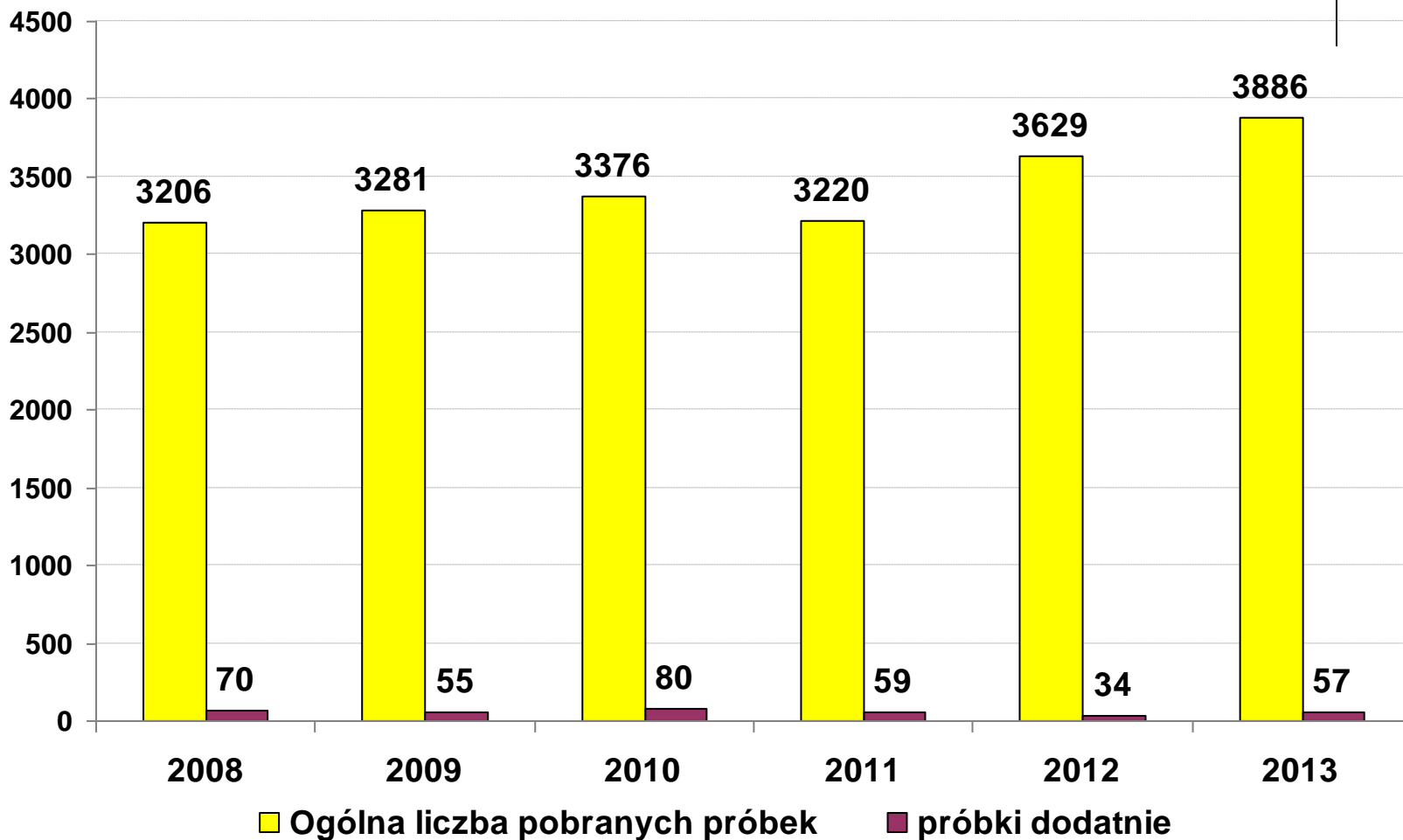

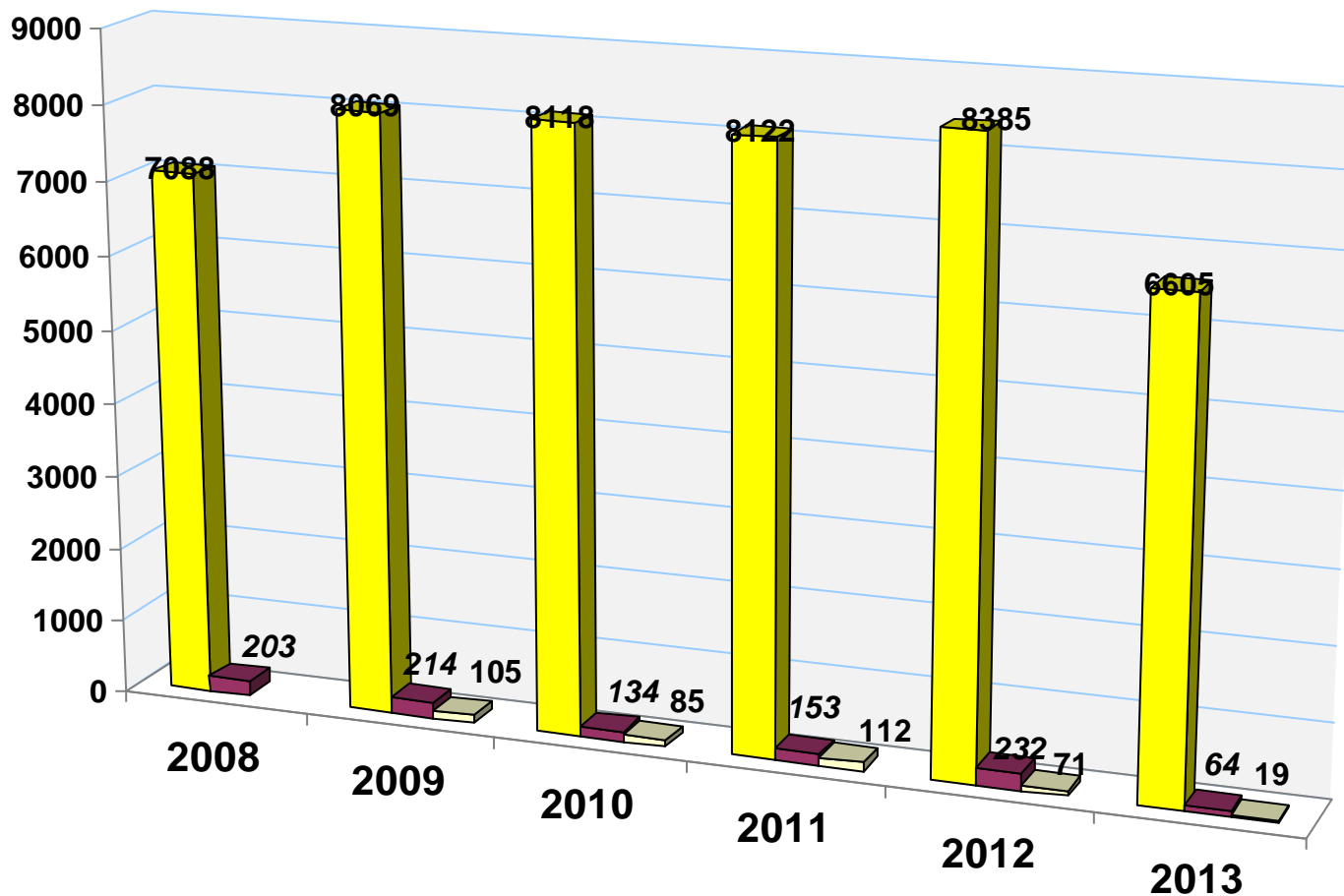
W 2013 roku organy Inspekcji Weterynaryjnej
pobrały do badań **16 538** próbek pasz.

W **466** próbkach pasz stwierdzono
niezgodności, co stanowi 2,8%.

Wyniki monitoringu – obecność bakterii z rodzaju Salmonella, szt.

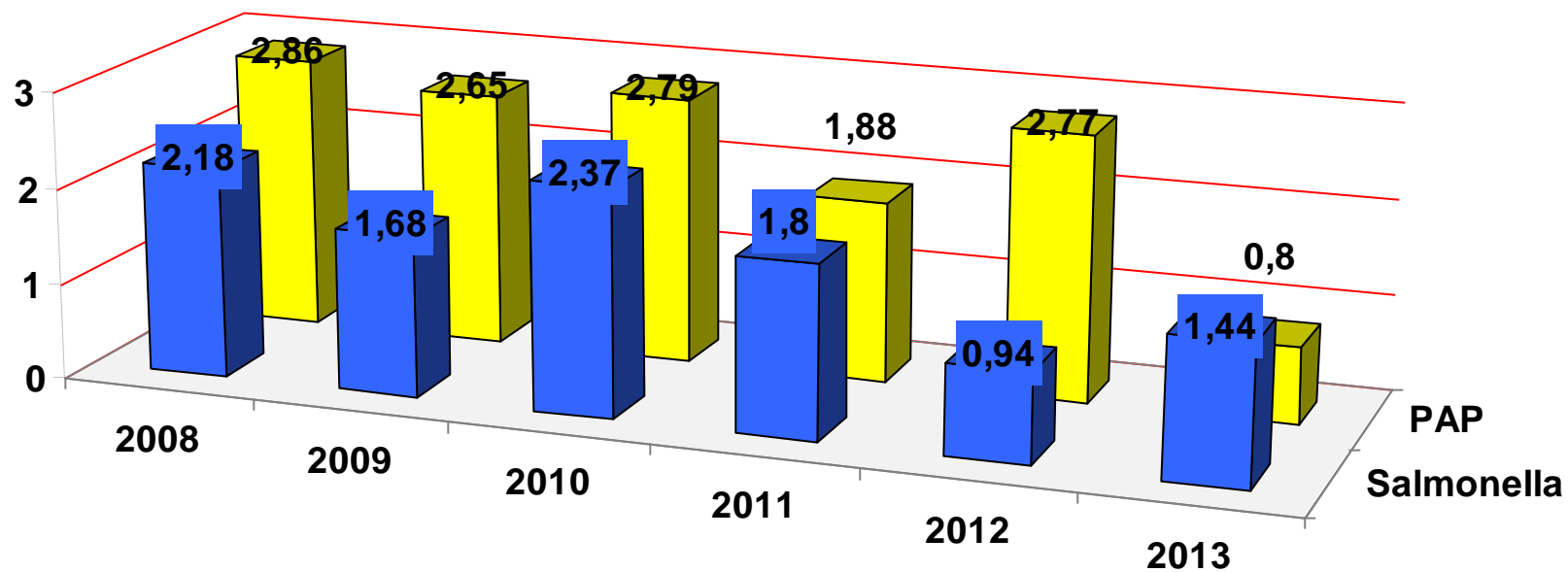
Wyniki monitoringu – wykrywanie PAP, szt.

 Liczba próbek pobranych
 liczba przypadków

 Nie spełniające wymagań

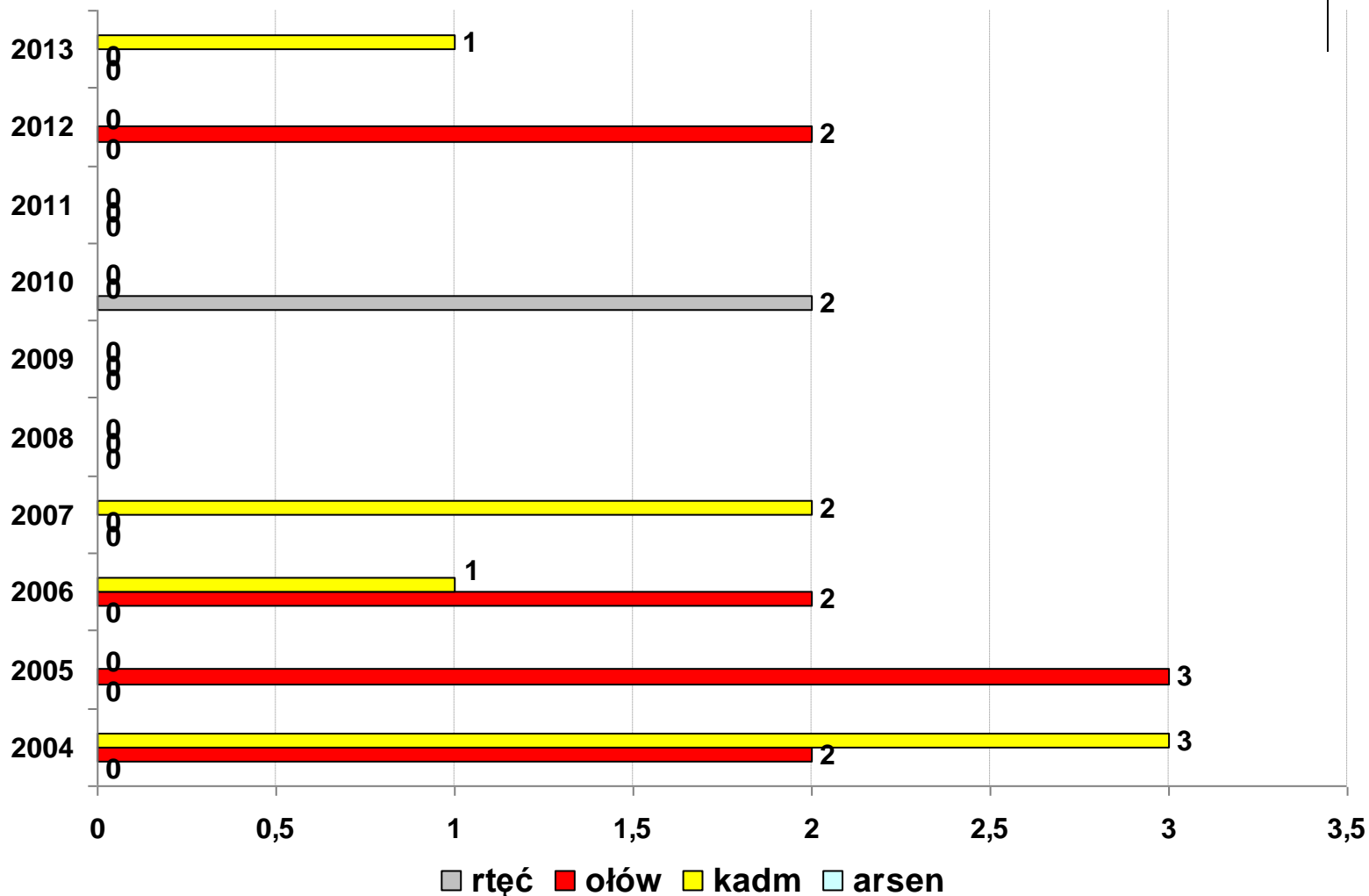
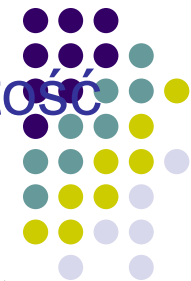
Stosunek procentowy liczby próbek niespełniających wymagania w stosunku do ogólnej liczby prób pobranych (%)

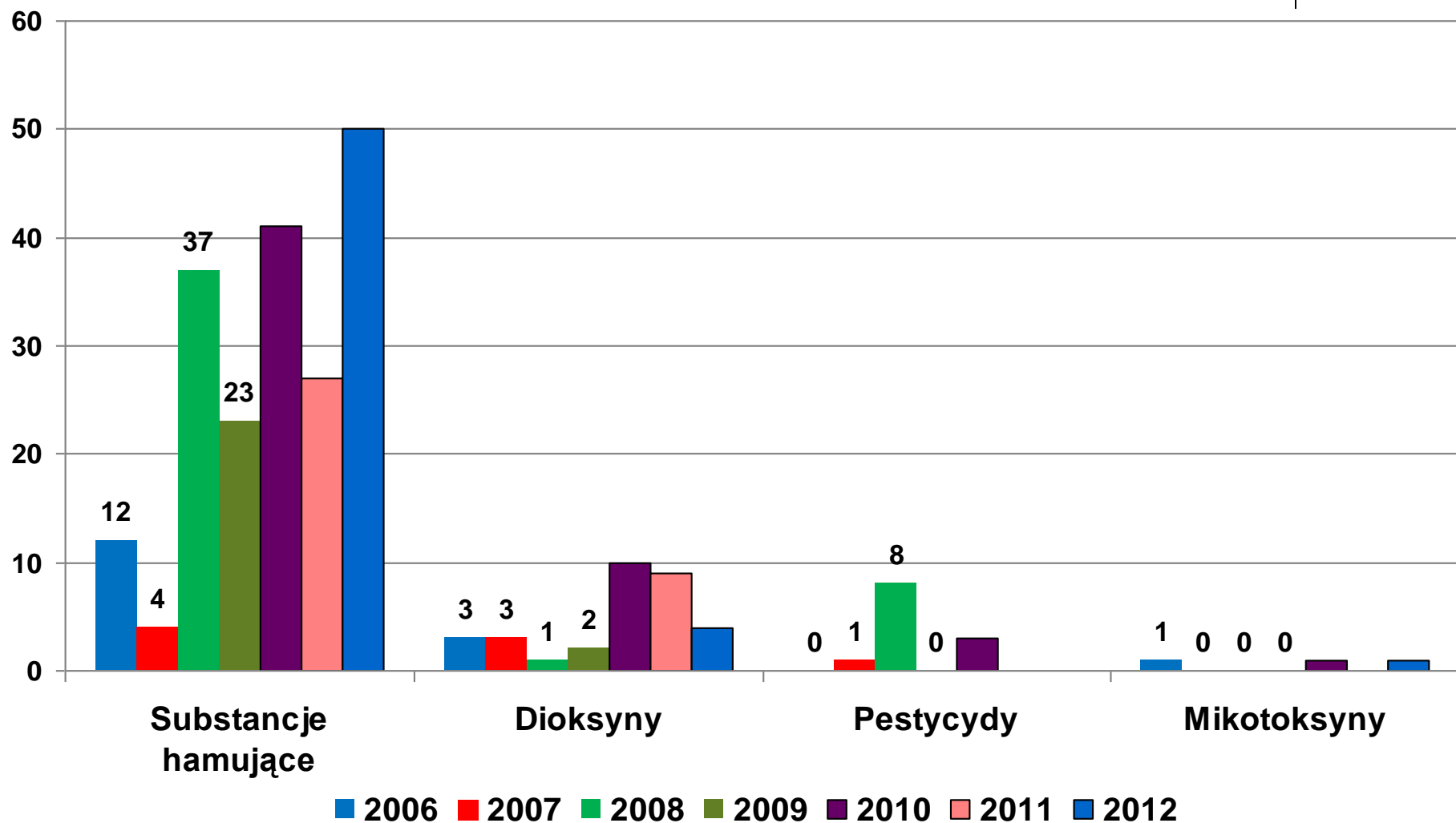
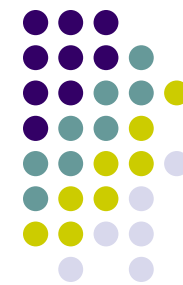
■ Salmonella ■ PAP

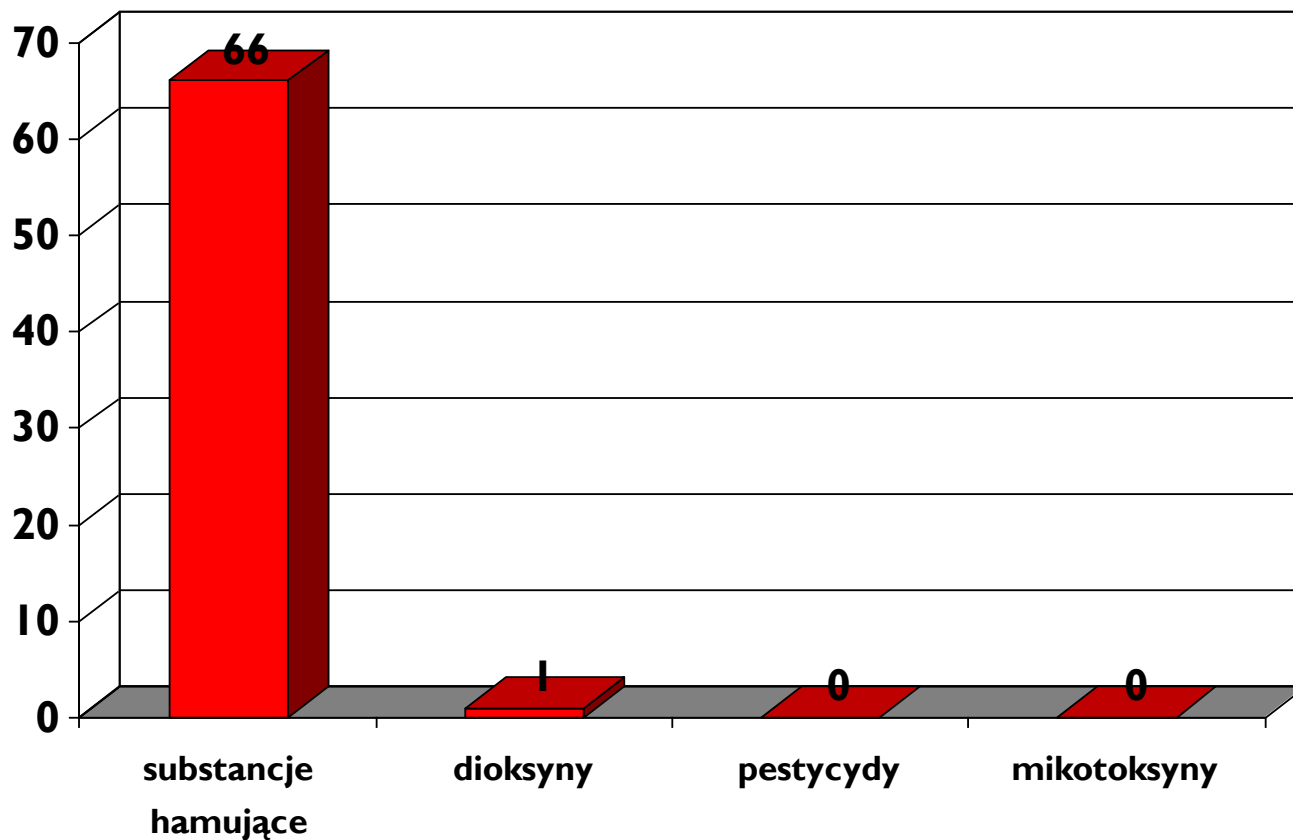
Liczba próbek dodatnich w kierunku badań na zawartość metali ciężkich za lata 2004-2013 (szt.)

Liczba próbek dodatnich wybranych kierunków badań za lata 2006-2012 (szt.)

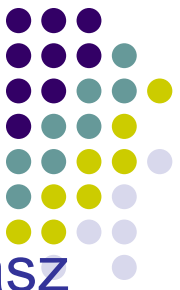
Liczba próbek dodatnich wybranych kierunków badań w roku 2013

Art. 42. Ustawy z dnia 22 lipca 2006 o paszach

Urzędową kontrolę pasz i pasz leczniczych przeprowadza się na podstawie Planu Urzędowej Kontroli sporządzanego przez Głównego Lekarza Weterynarii.

Przy opracowywaniu Planu Urzędowego Monitoringu Pasz
bierze się pod uwagę:

- wyniki badań kontrolnych z lat ubiegłych
- wyniki dotychczasowych urzędowych kontroli
- aktualne problemy występujące w sektorze paszowym
- rekomendacje/zalecenia Komisji Europejskiej
- analizę ryzyka

Zmiany w porównaniu do Planu Urzędowej Kontroli Pasz z 2013 roku:

1. W roku 2014 zwiększono liczbę próbek wody do badań laboratoryjnych w kierunku wykrywania substancji przeciwbakteryjnych. Próbki wody są pobierane w stadach trzody chlewnej, w stadach kur oraz indyków.
2. W roku 2014 zmniejszono liczbę próbek pobieranych do badań w kierunku wykrywania przetworzonych białek pochodzenia zwierzęcego.

3. W roku 2014 zmianie uległ sposób badania pasz w kierunku oznaczania GMO. Badanie wykonywane jest w dwóch etapach: badanie screeningowe zmierzające do wykrycia produktu GM w badanej paszy i ilościowe oznaczenia wykrytego GMO w celu sprawdzenia poprawności deklaracji na etykiecie.

4. W roku 2014 zwiększono liczbę próbek pasz niedocelowych i docelowych pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrywania/oznaczania zawartości kokcydiostatyków.

5. W roku 2014 zwiększono liczbę próbek pasz pobieranych do badań w kierunku oznaczania zawartości lizyny i metioniny oraz oceny homogeniczności mieszanek paszowych (stopnia wymieszania).

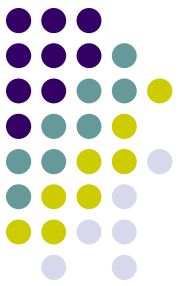
W październiku 2013 odbyła się kontrola FVO dotycząca nadzoru nad paszami.

Inspektorzy FVO skontrolowali m.in.:

- Wytwórnice pasz stosujące produkty uboczne z przemysłu spożywczego;
- Gospodarstwa rolne stosujące w żywieniu zwierząt uboczne produkty z przemysłu spożywczego;
- Zakłady sektora spożywczego przekazujące część produktów do żywienia zwierząt (młyny, browary, gorzelnie, młeczarnie, cukrownie, olejarnie itd.);
- Zasady współpracy między Inspekcją Sanitarną i Inspekcją Weterynaryjną.

- 1 mieszalnia tłuszczów (również przywóz z państw trzecich)
- 1 przetwórnia olejów (miażdżenie nasion rzepaku i rafinacja oleju rzepakowego)
- 1 zakład sektora spożywczego (cukrownia dostarczająca wysłodki buraczane suszone)

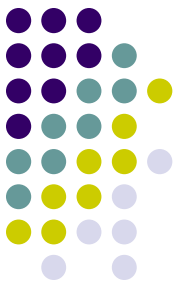

W mieszalni tłuszczów, w której przeprowadzono wizytę kontrolną stwierdzono, że 100% partii przychodzących dostarczanych jest z wynikami badań na obecność dioksyn i dioksynopodobnych PCB.

W przypadku przesyłek pochodzących z państw trzecich przeprowadzono dodatkowe badania w ramach weryfikacji.

W odniesieniu do partii wychodzących - losowo badane na obecność dioksyn i dioksynopodobnych PCB.

W przetwórnicy olejów, w której przeprowadzono wizytę kontrolną, wykonywano następujące działania: miażdżenie nasion rzepaku i rafinacja chemiczna surowych olejów.

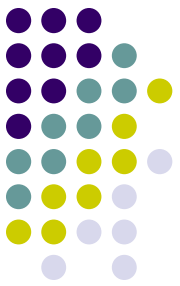
Większość produkcji stanowiły olej spożywczy i margaryna. Na produkcję pasz składa się makuch z nasion rzepaku.

Badano 100% partii sopszoku, a świeżą ziemię bielącą - dwa razy do roku.

Końcowy makuch z nasion rzepaku, którego miesięczna produkcja wynosiła około 20 000 ton, badano raz w miesiącu.

Podczas wizyt w zakładach, w których zgodnie z ostatnią zmianą rozporządzenia (WE) nr 183/2005 wymagane jest monitorowanie dioksyn i dioksynopodobnych PCB, zespół prowadzący audyt odnotowali, że odpowiednie programy pobierania próbek były wprowadzone i zostały zweryfikowane przez inspektorów IW.

W zakładzie sektora spożywczego dostarczającym wysłodki buraczane suszenie odbywało się za pomocą systemu suszenia bezpośredniego i przy użyciu węgla jako paliwa.

Sezon przetwarzania buraków (w tym suszenia wysłodków) trwał od końca września do pierwszego tygodnia stycznia. W tym okresie pobierano roczną próbkę w celu zweryfikowania obecności metali ciężkich i dioksyn.

Choć nigdy nie odnotowano wyników przekraczających dopuszczalne poziomy określone w dyrektywie 2002/32/WE, podmiot nie stosował ani określonej metody pobierania próbek, ani konkretnych instrukcji w celu ustalenia miejsca i sposobu pobierania próbek.

W konsekwencji wiarygodność wyników pobrania próbek budzi wątpliwości.

Należy zapewnić, aby podmioty działające na rynku pasz osiągały dalsze postępy w zakresie opracowywania i wdrażania procedur opartych na HACCP, tak aby wszystkie istotne czynniki ryzyka były odpowiednio kontrolowane zgodnie z art. 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 183/2005

Od kwietnia br. Główny Lekarz Weterynarii polecił Granicznym Lekarzom Weterynarii dokonywanie fizycznej kontroli wszystkich przesyłek pasz pochodzących Ukrainy.

Polecił, aby w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek podejrzeń co do jakości paszy w badaniu organoleptycznym lub podejrzeniu, że pasza była poddawana procesowi suszenia, pobierać próbki do badań laboratoryjnych w kierunku obecności: Salmonella sp., dioksyn, pestycydów, aflatoksyny B1.

Polecił również weryfikację deklaracji odnośnie zawartości GMO (tam, gdzie ma to zastosowanie).

Decyzja dotycząca ewentualnego pobierania próbek pasz z przesyłek pochodzących z Ukrainy należy więc do Granicznego Lekarza Weterynarii.

W przypadku pobrania przez Granicznego Lekarza Weterynarii próbek pasz do badań, przesyłka nie może wejść na terytorium UE do czasu otrzymania wyników badań laboratoryjnych.

Od 14 kwietnia do 8 maja odrzucono 74 przesyłki.

Dziękuję za uwagę !